

Bruxelles, 10.2.2023
COM(2023) 68 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

în temeiul articolului 278a din Codul vamal al Uniunii privind progresele înregistrate în dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în cod

{SWD(2023) 29 final}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

în temeiul articolului 278a din Codul vamal al Uniunii privind progresele înregistrate în dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în cod

Cuprins

1. INTRODUCERE	2
2. CONTEXT	2
3. METODOLOGIA DE PROIECT PENTRU SISTEMELE ELECTRONICE PREVĂZUTE ÎN CVU	3
4. PREZENTARE GENERALĂ A PROGRESEROR ÎNREGISTRATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SISTEMELE ELECTRONICE PREVĂZUTE ÎN CVU	4
4.1 Proiecte finalizate până în 2022	4
4.2 Proiecte în desfășurare	4
4.2.1. Proiecte transeuropene	5
4.2.2. Proiecte naționale	9
4.3 Riscuri de întârzieri în implementarea sistemelor informatice din cadrul CVU	10
4.4 Acțiuni de atenuare	12
5. REZUMAT ȘI CONCLUZII	15

1. INTRODUCERE

Prezentul raport este cel de al patrulea raport al Comisiei în temeiul articolului 278a din Codul vamal al Uniunii (CVU)¹, privind progresele înregistrate în dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în CVU². Raportul din acest an prezintă progresele continue înregistrate în dezvoltarea sistemelor electronice și descrie evoluțiile către un mediu vamal complet digital, de la intrarea în vigoare a CVU. În acest scop, raportul se bazează pe programul de lucru privind CVU³, care este considerat scenariul de referință pentru raportarea progreselor.

Proiectele enumerate în programul de lucru privind CVU pot fi împărțite în trei categorii de sisteme:

- i) **unsprezece sisteme centrale transeuropene** care urmează să fie dezvoltate sau modernizate de Comisie (adesea fiind nevoie, de asemenea, ca statele membre să dezvolte sau să modernizeze sistemele naționale);
- ii) **trei sisteme transeuropene descentralizate** care trebuie să fie dezvoltate sau modernizate de Comisie, dar care au o componentă națională majoră ce trebuie implementată de statele membre, precum și
- iii) **trei sisteme naționale** care trebuie să fie dezvoltate sau modernizate numai de statele membre.

Prezentul raport analizează progresele concrete înregistrate pentru toate cele trei tipuri de sisteme și prezintă obiectivele care trebuie îndeplinite de fiecare proiect, structura proiectului și planificarea sa. Pe această bază, raportul evidențiază potențialele întârzieri, dacă sunt identificate, precum și măsurile de atenuare preconizate. Evaluarea generală a progreselor înregistrate în punerea în aplicare a programului de lucru privind CVU este prezentată succint în concluzia prezentului raport (secțiunea 5) și ilustrează faptul că, în timp ce unele dintre proiectele care rămân de implementat respectă termenele prevăzute pentru finalizare, altele (în principal sistemele naționale) înregistrează întârzieri care depășesc termenele legale și pentru care Comisia a fost nevoită să acorde derogări. Mai multe detalii privind planificarea și stadiul fiecărui proiect sunt furnizate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei⁴ publicat împreună cu prezentul raport.

2. CONTEXT

CVU a intrat în vigoare la 1 mai 2016 și, în urma modificării sale din 2019⁵, a stabilit anii 2020, 2022 și respectiv 2025 ca termene-limită pentru finalizarea progresivă a proiectelor în ceea ce privește tranziția și implementarea sistemelor informatice. Articolul 278 din CVU prevede că sistemele electronice și cele bazate pe suport de hârtie existente pot fi utilizate în continuare în scopul finalizării formalităților vamale (așa-numitele „măsuri tranzitorii”) până la data la care devin operaționale sistemele electronice noi sau modernizate prevăzute în cadrul CVU. Încetarea măsurilor tranzitorii trebuie să aibă loc odată cu instalarea sistemelor electronice relevante.

---

¹ Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO L 269, 10.10.2013, p. 1).

² Rapoarte ale Comisiei către Parlamentul European și Consiliu:
2019: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0629>
2020: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/ALL/?uri=CELEX:52020DC0806>.
2021: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:52021DC0791>.

³ Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2151 a Comisiei din 13 decembrie 2019 de stabilire a programului de lucru referitor la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în Codul vamal al Uniunii (JO L 325, 16.12.2019, p. 168).

⁴ Document de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu în temeiul articolului 278a din Codul vamal al Uniunii privind progresele înregistrate în dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în cod, SWD(2023) 29 final.

⁵ Regulamentul (UE) 2019/632 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 în vederea prelungirii utilizării tranzitorii a altor mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor prevăzute în Codul vamal al Uniunii (JO L 111, 25.4.2019, p. 54).

Pentru a sprijini acest proces complex de tranziție electronică spre un mediu vamal complet digital, programul de lucru privind CVU stabilește termene-limită pentru fiecare sistem electronic (și eventualele sale faze) în perioada 2020-2025.

Articolul 278a prevede obligativitatea Comisiei de a prezenta un raport anual privind progresele realizate în ceea ce privește instalarea sistemelor electronice rămase neimplementate. În acest scop, Comisia a colectat informații relevante din următoarele surse:

(1) planurile naționale pe care statele membre sunt obligate să le prezinte de două ori pe an (ianuarie și iunie).

(2) un sondaj distribuit în cadrul serviciilor sale și statelor membre în vederea evidențierii progreselor.

Prin intermediul sondajului, au fost colectate informații atât de la statele membre, cât și de la Comisie cu privire la progresele reale înregistrate în raport cu planurile. Datele obținute în urma sondajului sunt atât cantitative, sub formă de termene și obiective de etapă îndeplinite sau nu, cât și calitative, sub formă de descrieri detaliate privind complexitatea estimată a proiectelor, provocările întâmpinate, riscurile anticipate, întârzierile și motivele acestora și măsurile de atenuare planificate și/sau adoptate.

(3) un sondaj specific privind punerea în aplicare a proiectelor naționale.

Sondajul specific privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a proiectelor naționale a oferit o perspectivă amplă asupra progreselor statelor membre în ceea ce privește notificarea sosirii, notificarea prezentării, depozitarea temporară, regimurile speciale - componenta 2 și modernizarea sistemelor naționale de import, având în vedere viitorul termen-limită prevăzut de CVU, și anume 31 decembrie 2022.

(4) reuniuni bilaterale la nivel înalt între Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală (DG TAXUD) a Comisiei și direcțiile pentru tehnologia informației în domeniul vamal ale statelor membre.

Rezultatele sondajelor au oferit Comisiei o imagine clară asupra stadiului fiecărui sistem. Cu toate acestea, s-a considerat că este important să se obțină cunoștințe actualizate pentru a avea o imagine completă și exactă a stadiului fiecăruia dintre proiectele prevăzute în CVU din partea statelor membre, pentru a înțelege problemele cu care se confruntă acestea și pentru a oferi idei în vederea îmbunătățirii situațiilor problematice. Prin urmare, au fost organizate reuniuni bilaterale la nivel înalt cu direcția pentru tehnologia informației în domeniul vamal din fiecare stat membru.

(5) rezultatele programelor transeuropene de coordonare și de monitorizare.

Prezentul raport conține, de asemenea, o analiză bazată pe informații mai detaliate raportate de statele membre în cadrul programelor de coordonare instituite din anul 2020 pentru principalele sisteme transeuropene descentralizate din domeniul tranzitului și al exportului.

Prezentul raport anual reflectă **stadiul progreselor realizate la 30 iunie 2022**, inclusiv o perspectivă asupra **progreselor preconizate până la 31 decembrie 2022**, pentru a avea o imagine completă asupra progreselor înregistrate în 2022.

---

3. METODOLOGIA DE PROIECT PENTRU SISTEMELE ELECTRONICE PREVĂZUTE ÎN CVU

În evoluțiile recente ale proiectelor prevăzute în CVU, metodologia de proiect a fost optimizată. Modelarea proceselor operaționale, modelarea datelor și specificațiile tehnice au fost elaborate într-o mai mare măsură în paralel și printr-o colaborare strânsă încă de la început cu experți din domeniul juridic, comercial și informatic atât din partea Comisiei, cât și a statelor membre. Comisia și statele membre adoptă procese mai flexibile pentru dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în CVU, oferind o funcționalitate crescândă pentru utilizatori prin intermediul unor versiuni de software mai

rapide și mai practice.

Comisia și statele membre se reunesc în mod regulat pentru a elabora și a aproba aceste documente de proiect pentru fiecare sistem transeuropean. În plus, Comisia organizează în mod sistematic consultări cu comunitatea comercială prin intermediul Grupului de contact pentru comerț. Statele membre au responsabilitatea de a fi în contact direct cu operatorii economici de pe teritoriul lor cu privire la planurile naționale și la documentația comercială. O provocare majoră o reprezintă asigurarea unei funcționări continue, fără probleme, a sistemelor existente în timp ce noile sisteme sunt în curs de dezvoltare. Odată finalizat acest proces, este extrem de importantă asigurarea unei tranziții fără sincopă de la sistemele existente la cele modernizate. Acest aspect este esențial pentru ca operațiunile comerciale și vamale să nu fie afectate.

4. PREZENTARE GENERALĂ A PROGRESERILOR ÎNREGISTRATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SISTEMELE ELECTRONICE PREVĂZUTE ÎN CVU

Programul de lucru privind CVU conține 17 proiecte care conduc la instalarea sistemelor electronice necesare, 14 dintre acestea fiind transeuropene și aflându-se sub responsabilitatea comună a Comisiei și a statelor membre, iar trei în responsabilitatea exclusivă a statelor membre.

4.1 Proiecte finalizate până în 2022

Comisia poate raporta instalarea cu succes a următoarelor sisteme noi sau modernizări:

- Sistemul exportatorilor înregistrați în cadrul CVU – *REX* (nou): instalat în 2017.
- Deciziile vamale din cadrul CVU – *SDV* (nou): instalat în 2017.
- Accesul direct al comercianților la sistemele europene de informații în cadrul CVU – *UUM&DS* (Gestionarea uniformă a utilizatorilor și semnătură digitală) (nou): instalat în 2017.
- Versiunea 2 a sistemului de înregistrare și identificare a operatorilor economici în cadrul CVU – *EOR12* (modernizare): instalat în 2018.
- Supraveghere 3 în cadrul CVU – *SURV3* (modernizare): instalat în 2018.
- Informații tarifare obligatorii în cadrul CVU – *ITO* (modernizare): instalat în 2019.
- Sistemul pentru operatorii economici autorizați din cadrul CVU – *AEO* (modernizare): instalat în 2019.
- Fișe de informații pentru regimuri speciale în cadrul CVU – *INF* (nou): instalat în 2020.
- Sistemul de control al importurilor 2 – versiunea 1 – din cadrul CVU *ICS2* – versiunea 1 (modernizare): instalat în 2021.

4.2 Proiecte în desfășurare

Legat de proiectele în desfășurare, prezentul raport urmărește să evidențieze realizările obținute în 2022 și, pe de altă parte, să identifice problemele care au apărut în cadrul punerii în aplicare a proiectelor naționale.

Proiectele transeuropene planificate pentru instalare în perioada 2023-2025 sunt prezentate în secțiunea 4.2.1. Patru dintre aceste proiecte au perioade de instalare care se încheie în 2023.

Prezentul raport se axează pe punerea în aplicare a celor trei proiecte naționale menționate în secțiunea 4.2.2, și anume notificarea sosirii, notificarea prezentării și depozitarea temporară, regimurile speciale – componenta 2 și modernizarea sistemelor naționale de import. Acestea sunt planificate să devină operaționale până la 31 decembrie 2022, astfel cum se prevede în CVU. Totuși, multe state membre au raportat Comisiei incapacitatea de a respecta data prevăzută în CVU, ceea ce sporește riscul subliniat în rapoartele anuale anterioare privind progresele înregistrate cu privire la CVU.

4.2.1. Proiecte transeuropene

Referitor la proiectele transeuropene, o serie de documente privind proiectele informatice au fost elaborate și aprobate în 2022 ca bază pentru lucrările de dezvoltare a sistemelor.

Aceste proiecte transeuropene au o structură specifică, necesitând uneori o combinație de componente centrale și naționale și una sau mai multe etape ale proiectului, care trebuie finalizate până cel târziu la 31 decembrie 2025, în conformitate cu articolul 278 alineatul (3) din CVU. Descrierea fiecărui proiect și progresele înregistrate în ceea ce privește punerea lor în aplicare sunt prezentate mai jos.

- 1) **Gestionarea garanțiilor în cadrul CVU – GUM (nou):** urmărește să asigure alocarea și gestionarea în timp real în întreaga UE a diverselor tipuri de garanții. Se preconizează că îmbunătățirea vitezei de prelucrare, a trasabilității și a monitorizării prin mijloace electronice a garanțiilor între birourile vamale va duce la o identificare mai rapidă a cazurilor în care garanțiile sunt considerate nevalabile sau insuficiente pentru a acoperi datoria existentă sau potențială. Componenta descentralizată *GUM 2* urmează să fie dezvoltată la nivel național, oferind statelor membre posibilitatea de a include funcționalități⁶ care sunt necesare doar la nivel național (de exemplu, garanții naționale).

Progrese: Având în vedere obiectivele de etapă legale prevăzute în programul de lucru privind CVU, Comisia a finalizat specificațiile tehnice până la 30 septembrie 2022 pentru componenta 1 legată de *GUM transeuropean*, iar statele membre ar trebui să le finalizeze pe ale lor până la 30 noiembrie 2024 pentru componenta 2 legată de *sistemul național de gestionare a garanțiilor*.

Referitor la *sistemul național de gestionare a garanțiilor*, statele membre au indicat, în principal, un nivel de risc scăzut în ceea ce privește finalizarea la timp a proiectului, cu un nivel de complexitate mediu/scăzut. Patru state membre au raportat că, în prezent, componenta lor națională aferentă sistemului este instalată, doar două state membre înregistrând întârzieri anticipate în ceea ce privește obiectivul de etapă al operațiunilor.

- 2) **Versiunea 2 a Sistemului de control al importurilor în cadrul CVU – ICS2 (modernizare):** are drept scop consolidarea siguranței și a securității lanțului de aprovizionare prin îmbunătățirea calității datelor, a fișierelor de date, a disponibilității datelor și a schimbului de date în ceea ce privește notificările prealabile sosirii („declarații sumare de intrare”) și informațiile aferente referitoare la riscuri și controale. În special, proiectul va facilita colaborarea dintre statele membre în cadrul procesului de analiză a riscurilor. Proiectul va fi executat în trei etape, pentru a permite o tranziție fezabilă pentru fiecare mod de transport.

Progrese: Este în curs dezvoltarea *versiunii 2*, utilizând versiunea 1 ca punct de referință. Această a doua versiune include noi modele operaționale care reflectă nevoile întreprinderilor, regulile și interfețele cu utilizatorul, adăugând o complexitate sporită a cronometrelor, a calității datelor, a normelor privind coerența datelor și creând legături pentru depuneri multiple și notificări de sosire.

În momentul de față, o provocare este migrarea de la versiunea 1 la versiunea 2, având în vedere diferitele sale perioade de tranziție. Strategia de tranziție a fost finalizată și publicată în 2021, iar protocoalele și procedurile de gestionare a crizelor 24/7/365 au fost convenite și distribuite tuturor statelor membre. În prezent, statele membre pregătesc specificațiile funcționale și tehnice naționale pe baza specificațiilor comune la nivelul UE furnizate de DG TAXUD. Statele membre au indicat un grad sporit de complexitate în legătură cu progresele lor în materie de dezvoltare, în special în ceea ce privește creșterea numărului de părți interesate din domeniul comercial din țări terțe la care trebuie să se ajungă și stadiul de pregătire al acestora pentru testare. Acest lucru implică riscuri pentru pregătirea în timp util a statelor membre și pentru operatori.

---

⁶ În afară de funcționalitățile comune pentru componenta 1 a GUM.

Lucrările legate de „compendiul de orientări operaționale” pentru versiunea 2 au fost finalizate în primul trimestru din 2022 și, totodată, „Planul de asigurare a continuității activității” a fost actualizat pentru a include operațiunile din versiunea 2. „Documentul privind organizarea de la un capăt la altul” (*End-to-End organisation*) a fost publicat pentru statele membre și operatorii economici în aprilie 2022. Pentru a pregăti administrațiile vamale ale statelor membre în vederea testării conformității ICS2, au avut loc campanii de testare în trimestrul al doilea din 2022. Activitățile în sine de testare a conformității au început în trimestrul al treilea din 2022.

În ceea ce privește stadiul de dezvoltare raportat pentru ICS2, statele membre se concentrează în prezent pe versiunea 2.

- 3) **Dovada statutului unional în cadrul CVU – PoUS (nou):** va stoca, va gestiona și va recupera toate dovezile pentru a demonstra furnizarea de către comercianți a statutului unional al mărfurilor lor. Acest proiect poate fi instalat fie la nivel central, fie la nivel național, dar multe state membre și-au exprimat în mod explicit intenția de a utiliza sistemul central dezvoltat de Comisie. Având în vedere dependența dintre implementarea manifestului vamal al mărfurilor din cadrul CVU ca dovadă a statutului unional și implementarea ghișeului unic european în domeniul maritim, proiectul va fi finalizat în două faze pentru a se evita incoerența și pentru a se reduce riscurile.

Progrese: Pentru *PoUS – Faza 1*, specificațiile tehnice și de sistem au fost finalizate în primul trimestru din 2022. Pentru acest proiect se folosește o abordare flexibilă în materie de dezvoltare, care avansează în conformitate cu planificarea stabilită în programul de lucru privind CVU⁷.

La momentul redactării prezentului raport, faza de construcție este în desfășurare și este planificată a se încheia în noiembrie 2022. Se preconizează că testarea conformității va începe tot în 2022.

În ceea ce privește *PoUS – Faza 2*, specificațiile funcționale aferente manifestului vamal al mărfurilor („CGM”) au fost acceptate de statele membre în trimestrul al doilea din 2021, specificațiile tehnice și de sistem fiind planificate să înceapă în primul trimestru din 2023. Ca urmare a activităților de implementare tehnică și a discuțiilor juridice recente, a fost desfășurată o activitate de gestionare a modificărilor în vederea alinierii specificațiilor funcționale.

S-a subliniat faptul că data de instalare a CGM aferent PoUS - Faza 2 (2 iunie 2025) nu este pe deplin aliniată la data instalării mediului aferent ghișeului unic european în domeniul maritim (EMSWe) (15 august 2025). Având în vedere că se preconizează ca sistemul *PoUS* să primească un volum considerabil din CGM prin intermediul EMSWe și că decalajul dintre date ar crea o sarcină inutilă pentru operatori, se urmărește să se asigure alinierea datelor de instalare pentru aceste două proiecte.

- 4) **Vămuirea centralizată pentru import în cadrul CVU – CCI (nou):** urmărește ca mărfurile să poată fi plasate sub un regim vamal utilizând vămuirea centralizată, ceea ce ar permite operatorilor economici să își centralizeze activitățile din punct de vedere vamal. Prelucrarea declarației vamale și acordarea liberului de vamă pentru mărfuri vor fi coordonate între birourile vamale implicate. Sistemul se va baza pe noile sisteme naționale de import și va permite o funcționare automatizată a procesului de vămuire centralizată la nivel european.

Progrese: În ceea ce privește *CCI – faza 1*, începând cu primul trimestru al anului 2022 au fost demarate activitățile de testare a conformității prealabile cu statele membre „precursoare”, iar un stat membru a preconizat că își va încheia activitățile de testare până în decembrie 2022 și va instala CCI cu o declarație standard în primul trimestru din 2023.

---

⁷ În conformitate cu programul de lucru privind CVU, se preconizează că această componentă va intra în producție la 2 iunie 2025.

În ceea ce privește evaluarea integralității sistemului, aproximativ 75 % dintre statele membre au raportat că dezvoltarea acestuia este în grafic. Totuși, există mai multe state membre care au indicat că, în stadiul actual, instalarea va fi amânată peste termenul stabilit în programul de lucru privind CVU. Aceasta poate însemna că unii comercianți care doresc să beneficieze de vămuirea centralizată pentru toate operațiunile lor pot suferi întârzieri în cazul tranzacțiilor din unele state membre.

Comisia a finalizat specificațiile tehnice *pentru CCI – faza 2* până la 30 iunie 2022, cu mult înainte de începerea planificată pentru octombrie 2023 a perioadei de instalare.

- 5) **Noul sistem computerizat de tranzit din cadrul CVU – NCTS** (modernizare): Noul sistem computerizat de tranzit aliniază sistemul de tranzit al Uniunii și sistemul de tranzit comun existente la noile dispoziții legale ale CVU, inclusiv alinierea schimburilor de informații la cerințele în materie de date prevăzute în CVU și modernizarea și dezvoltarea interfețelor cu alte sisteme.

Progrese: De la acceptarea specificațiilor tehnice, componenta de dezvoltare națională a *NCTS – faza 5* se confruntă cu dificultăți în obținerea resurselor necesare, întrucât atenția statelor membre a fost transferată către domenii cu prioritate mai mare. Intrarea în funcțiune suferă o decalare semnificativă până în 2023 și, în special, până în al patrulea trimestru din 2023, ceea ce sporește și mai mult presiunea legată de obiectivul de etapă de la 1 decembrie 2023. În general, toate statele membre au înregistrat progrese în instalarea sistemelor lor. Cu toate acestea, progresele lente înregistrate în instalarea sistemelor lor naționale indică un risc semnificativ de întârzieri în finalizarea NCTS – faza 5. La momentul actual, gradul de finalizare a tranziției este de 48 %, procentul prevăzut inițial fiind stabilit la 72 %. În pofida acestui fapt, majoritatea statelor membre au raportat că fac în continuare progrese suficiente în vederea tranziției de tip „Big Bang” planificate pentru 1 decembrie 2023.

În ceea ce privește NCTS – faza 5, toate statele membre, cu excepția a trei dintre ele, și-au confirmat intenția de a începe operațiunile în timpul perioadei de instalare cuprinse între T1 2021 și T4 2023. Acest lucru este ilustrat în figura 1. Bara galbenă indică termenul-limită până la care statele membre trebuie să pregătească închiderea sistemelor de export și de tranzit existente și să înceapă operarea celor noi astfel încât să fie pregătite pentru termenul legal indicat de bara roșie.

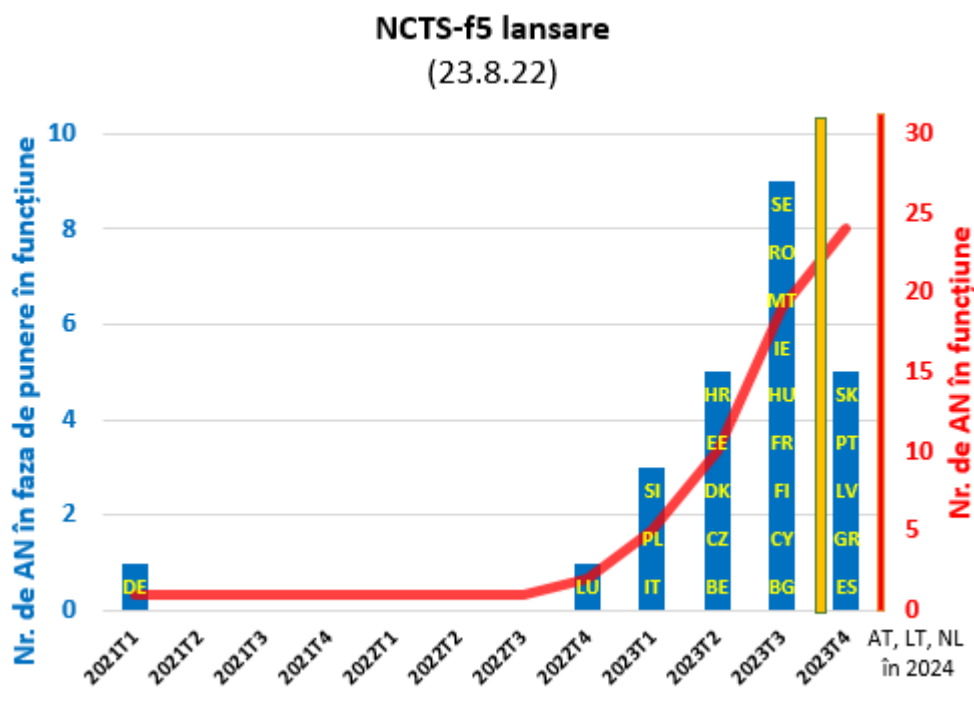

Figura 1– NCTS – faza 5 Intrarea în funcțiune a administrațiilor naționale

Pentru NCTS – faza 6 (interconectare cu alte sisteme), analiza rentabilității și documentul strategic au fost aprobate de Comitetul director în domeniul informatic (ITSC), de Consiliul pentru tehnologia informației și securitate cibernetică (ITCB) și de Grupul european pentru certificarea securității cibernetice (ECCG) în trimestrul al patrulea din 2021. Specificațiile funcționale și tehnice sunt elaborate în paralel, în iterații. Testarea conformității și instalarea pot fi afectate de faptul că unele state membre vor instala NCTS - faza 5 mai târziu decât era prevăzut.

- 6) **Sistemul automatizat de export în cadrul CVU – AES**, modernizarea atât a sistemului transeuropean existent (componenta 1 a proiectului), cât și a sistemelor naționale de export existente (componenta 2 a proiectului) vizează punerea în aplicare a cerințelor CVU referitoare la exportul și ieșirea mărfurilor. Proiectul legat de AES transeuropean implică implementarea simplificărilor introduse prin CVU create pentru operatori, pentru a facilita exportul de mărfuri pentru întreprinderile europene, cum ar fi vămuirea centralizată pentru export, și a obligațiilor prevăzute de CVU privind o mai bună monitorizare a mărfurilor care ies de pe teritoriul vamal al UE, în scopul prevenirii fraudei.

Progrese: Punctul culminant al primei jumătăți a anului 2022 este demararea, în aprilie 2022, a operațiunii internaționale privind AES – componenta 1, împreună cu două state membre. Alte cinci țări se vor alătura operațiunii până la sfârșitul anului 2022, începutul anului 2023. Un număr reprezentativ de state membre fie au înregistrat progrese, fie și-au finalizat specificațiile tehnice, în timp ce patru state membre nu au inițiat încă activitățile aferente. Perioadele de tranziție pe care statele membre le acordă comunităților lor de comercianți sunt din ce în ce mai restrânse, dacă nu chiar eliminate, impunându-se o tranziție de tip „Big Bang” din cauza lipsei de timp. Toate statele membre, cu excepția a trei dintre ele, și-au confirmat intenția de a începe operațiunile în timpul perioadei de instalare cuprinse între primul trimestru din 2021 și trimestrul al patrulea din 2023. Acest lucru este ilustrat în figura 2.

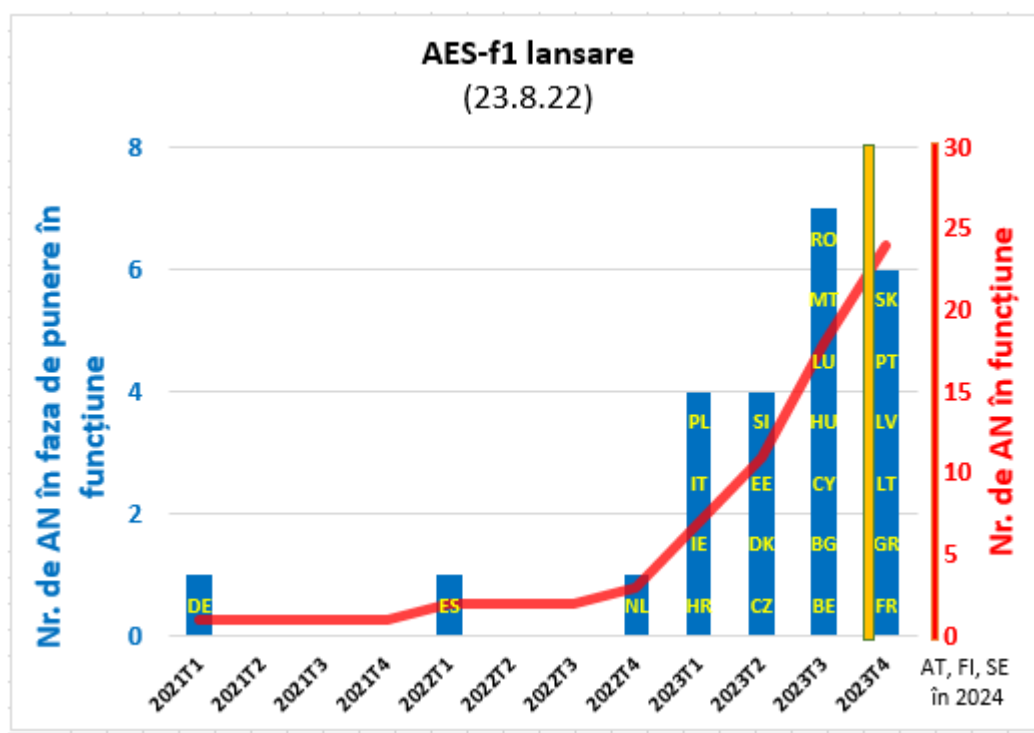

Figura 2 – AES – componenta 1 Intrarea în funcțiune a administrațiilor naționale

Pentru AES – componenta 2, modernizarea sistemelor naționale de export, un număr reprezentativ de state membre fie au înregistrat progrese, fie și-au finalizat specificațiile tehnice, în timp ce șase state membre au raportat că nu au inițiat încă activitățile aferente.

Pentru a prezenta pe scurt stadiul proiectelor transeuropene rămase, Comisia respectă termenii legale convenite în contextul CVU și al programului de lucru privind CVU, precum și obiectivele de etapă ale proiectului stabilite în PSM-V din 2019. În ceea ce privește instalarea de către statele membre a componentelor naționale ale acestor sisteme transeuropene, au fost identificate unele riscuri de întârzieri, în special pentru ICS2 – versiunea 2, CCI – faza 1, AES și NCTS – faza 5 (a se vedea secțiunea 4.3.).

În cele din urmă, este important să se sublinieze faptul că, în vederea implementării programului de lucru privind CVU, Comisia își va fi realizat aproximativ 87 % din activități până în decembrie 2022 (anul trecut au fost finalizate 84 % din totalul activităților sale de dezvoltare). Acest procent se bazează pe indicatori-cheie de performanță pentru activitățile atribuite exclusiv Comisiei și nu reflectă activitățile realizate de statele membre. În prezentarea generală de mai jos, se regăsesc perspectivele care reflectă progresele și planificarea DG TAXUD.

Calendar	Procentaj de finalizare
Până la sfârșitul anului 2022	87 %
Până la sfârșitul anului 2023	95 %
Până la sfârșitul anului 2024	97 %

Până la sfârșitul anului 2025	100 %
-------------------------------	-------

Figura 3 – Valoarea aproximativă a procentului de finalizare a activităților de dezvoltare ale Comisiei

În timp ce, pentru majoritatea activităților de proiect ale Comisiei, implementarea nu este condiționată de progresele înregistrate la nivel național, există un impact pentru anumite tipuri de activități desfășurate de către Comisie în strânsă colaborare cu statele membre, cum ar fi testarea conformității unei componente naționale a unui sistem transeuropean. Având în vedere acest impact colateral, se poate spune că întârzierile înregistrate de anumite state membre în implementarea componentelor lor naționale au într-adevăr efecte asupra realizărilor generale în ceea ce privește punerea în aplicare a CVU.

4.2.2. Proiecte naționale

Statele membre urmează să finalizeze modernizarea celor **trei proiecte în întregime naționale**⁸. Activitățile de dezvoltare sunt o chestiune națională, procesele și cerințele în materie de date pentru domeniul extern fiind definite prin legislația Uniunii.

Cele trei proiecte naționale al căror termen este 31 decembrie 2022 în conformitate cu articolul 278 alineatul (2) din CVU sunt următoarele:

- 1) **Notificarea de sosire, notificarea de prezentare și depozitarea temporară în cadrul CVU (NS, NP și DT)** – (modernizare): definesc automatizarea proceselor la nivel național în ceea ce privește notificarea sosirii mijloacelor de transport, notificarea prezentării mărfurilor și declarațiile de depozitare temporară, astfel cum sunt descrise în CVU. Acest proiect sprijină armonizarea între statele membre în ceea ce privește schimbul de date dintre operatori și vamă.

Progrese: Implementarea la timp de către toate statele membre a sistemelor naționale necesare a fost deja identificată ca fiind expusă riscului în raportul de anul trecut. Se remarcă întârzieri suplimentare în comparație cu Raportul anual pentru 2021 privind progresele înregistrate cu privire la CVU. Până la sfârșitul anului 2022, NS, NP și DT au fost finalizate doar de patru, șapte și, respectiv, șase state membre – a se vedea secțiunea 3.1.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

- 2) **Sistemele naționale de import din cadrul CVU – SNI** (modernizare): urmăresc punerea în aplicare a tuturor cerințelor în materie de procese și de date care decurg din CVU și care se referă la importuri. Statele membre trebuie să elaboreze specificații tehnice la nivel național ca un prim pas în direcția finalizării sistemelor.

Progrese: Se remarcă întârzieri suplimentare în comparație cu Raportul anual pentru 2021 privind progresele înregistrate cu privire la CVU. Până la sfârșitul anului 2022, doar 10 state membre au actualizat SNI în conformitate cu cerințele CVU – a se vedea secțiunea 3.2.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

- 3) **Regimuri speciale în cadrul CVU – RS** (modernizare): urmărește să armonizeze și să faciliteze regimurile speciale (antrepozitare vamală, destinație finală, admitere temporară și perfecționare activă și pasivă). Statele membre vor trebui să pună în aplicare, în sistemele lor naționale, toate modificările CVU care sunt necesare pentru aceste regimuri speciale. Componenta de import va face parte din proiectul privind modernizarea sistemelor naționale de import din cadrul CVU, în timp ce componenta de export a RS va fi implementată în concordanță cu proiectul privind sistemul automatizat național de export (AES) din cadrul CVU și ca parte a acestuia.

⁸ Acest calendar exclude componenta de export a sistemului național de regimuri speciale, pentru care activitatea și planificarea sunt interconectate cu sistemul automatizat de export (AES).

Progrese: Având în vedere interdependențele existente cu sistemele naționale de import (modernizare), precum și alte circumstanțe specifice, mai multe state membre nu pot respecta termenul legal pentru componenta de import a RS. Până la sfârșitul anului 2022, 15 state membre preconizau finalizarea activităților de dezvoltare pentru componenta de import a RS – a se vedea secțiunea 3.3.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport. Cu toate acestea, este posibil ca unele state membre să nu fi îndeplinit acest obiectiv intermediar, având în vedere cele mai recente evoluții raportate privind modernizarea SNI. Referitor la componenta de export a RS, al cărei termen-limită de instalare este 1 decembrie 2023, situația pare mai bună, majoritatea statelor membre planificând instalarea în termenele stabilite.

Pe scurt, în pofida eforturilor depuse, multe state membre au înregistrat întârzieri și, prin urmare, nu vor putea respecta termenul prevăzut de CVU pentru ca sistemele naționale să devină operaționale (31 decembrie 2022).

4.3 Riscuri de întârzieri în implementarea sistemelor informatice din cadrul CVU

Comisia înregistrează progrese satisfăcătoare în ceea ce privește activitățile de dezvoltare aflate sub responsabilitatea sa și nu au fost identificate și nu s-au materializat întârzieri dincolo de termenele legale. În plus, nu au fost raportate riscuri majore care să conducă la o instalare tardivă. Cu toate acestea, deși în prezentul raport am diferențiat progresele înregistrate de Comisie de cele înregistrate de statele membre, există un grad de propagare a întârzierilor de la nivel național asupra progreselor legate de sistemele transeuropene, cum ar fi ICS2, CCI, AES și NCTS și, prin urmare, într-o măsură limitată, și asupra activităților Comisiei. Acest lucru se întâmplă, de exemplu, în legătură cu investițiile pe termen mai lung de resurse pentru testarea conformității, în vederea sprijinirii și monitorizării coordonării transeuropene, precum și cu furnizarea de asistență în cadrul schemelor naționale alternative de dezvoltare și instalare și chiar cu întreținerea de lungă durată a componentelor centrale instalate pentru tranziție.

Analizând **progresele generale înregistrate de statele membre în materie de punere în aplicare**, acestea înregistrează progrese ușoare ale activităților de dezvoltare aflate sub responsabilitatea lor, însă majoritatea acestora se produc într-un ritm mai lent decât era planificat, ducând la o situație în care **sunt raportate întârzieri** în cazul unuia sau al mai multor proiecte peste termenele legale.

Statele membre au prezentat o serie de motive pentru a justifica întârzierile raportate. Cele mai multe dintre probleme și riscuri au fost semnalate în mod recurent în fiecare an, afectându-le progresul activităților și, în cele din urmă, cauzând întârzieri în dezvoltarea sistemelor lor. Principalele surse de dificultăți și de riscuri de întârzieri indicate de statele membre sunt **lipsa de resurse financiare și umane**, impactul și replanificarea din cauza **pachetului privind TVA pentru comerțul electronic**⁹, circumstanțele de lucru specifice cauzate de **pandemia de COVID-19**, prioritățile concurente și impactul **Brexitului** și al **războiului din Ucraina** asupra sectorului vamal. Statele membre au menționat, de asemenea, incapacitatea **infrastructurilor informatice naționale** de a face față nevoilor proiectelor, **problemele de capacitate ale contractanților și dependența acestora de alte părți interesate**, **tranziția și testarea cu operatorii economici**, **procedurile de ofertare** organizate cu întârziere sau fără succes pentru externalizarea unor lucrări și **integrarea proiectelor prevăzute în CVU în cadrul unor sisteme complexe**.

Dat fiind că programul de lucru privind CVU a fost stabilit în aprilie 2019, iar Comisia a finalizat la timp specificațiile funcționale și tehnice pentru sistemele transeuropene, pare problematic, din perspectiva guvernantei, faptul că încă mai există câteva state membre în care încă nu au fost atribuite oferte (la momentul evaluării noastre împreună cu statele membre) sau unde există probleme semnificative la nivelul procesului național de atribuire a contractelor de achiziții publice.

Comisia a organizat reuniuni bilaterale pentru a discuta cu toate statele membre în parte problemele lor, pentru a reitera faptul că ar trebui să se acorde prioritate proiectelor prevăzute în CVU și pentru a oferi consultanță cu privire la posibile acțiuni și măsuri subsecvente. În acest context, **douăzeci și patru de state membre au trimis Comisiei cereri oficiale de derogare** în conformitate cu articolul 6

⁹ [Regulamentul de punere în aplicare \(UE\) 2017/2459 al Consiliului din 5 decembrie 2017](#) (JO L 348, 29.12.2017, p. 32).

alineatul (4) din CVU, cu privire la amânarea proiectelor naționale dincolo de termenul-limită de 31 decembrie 2022. O prezentare generală a derogărilor solicitate de statele membre este disponibilă mai jos:

- În ceea ce privește punerea în aplicare a **notificării sosirii**, următoarele state membre au solicitat o derogare: AT, BG, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, EL, HU, HR, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI și SK. În același timp, AT, BG, CY, DE, EE, ES, FI, FR, HR, HU, LT, LV, NL, PL, RO, SE și SI au raportat că vor utiliza NS integrată în ICS2 – versiunea 2 (instalare planificată la 1 martie 2023). DE și IE au marcat notificarea sosirii ca nefiind aplicabilă.
- În ceea ce privește punerea în aplicare a **notificării prezentării**, următoarele state membre au solicitat o derogare: AT, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, EL, HU, HR, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI și SK.
- În ceea ce privește punerea în aplicare a **depozitării temporare**, următoarele state membre au solicitat o derogare: AT, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, EL, HU, HR, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI și SK.
- În ceea ce privește punerea în aplicare a **modernizării sistemelor naționale de import**, următoarele state membre au solicitat o derogare: AT, BE, CY, CZ, DK, ES, FR, EL, HU, LT, LU, MT, NL, PT, RO și SE. Aceste întârzieri vor afecta proiectul transeuropean CCI și **regimurile speciale – componenta 2**, care urmează același calendar ca și modernizarea sistemului național de import.

Comisia a evaluat cu atenție cererile primite din partea fiecărui stat membru și justificările furnizate de acestea în legătură cu circumstanțele specifice și a adoptat **decizii de punere în aplicare prin care acordă derogări** statului membru solicitant pentru o perioadă limitată de timp, până cel târziu la 31 decembrie 2023, pentru notificarea sosirii, notificarea prezentării, depozitarea temporară, sistemul național de import. În plus, pentru proiectul național legat de intrare, se va permite o abordare iterativă în cazul modului de transport maritim, în vederea alinierii ICS2 – versiunea 3 la data stabilită în programul de lucru privind CVU.

Pe lângă informațiile colectate pentru prezentul raport anual privind progresele înregistrate și astfel cum reiese din documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei, **mai multe state membre au informat Comisia separat și în mod oficial (prin intermediul unei cereri de derogare) cu privire la întârzierile înregistrate în cazul celorlalte proiecte (în principal transeuropene):**

- În ceea ce privește punerea în aplicare a **ICS2 – versiunea 2**, următoarele state membre au solicitat o derogare: AT, DK, EE, FR, EL, NL și RO. În același context, CY, FI, FR, EL și NL au raportat întârzieri în ceea ce privește **ICS2 – versiunea 3**. A se vedea secțiunile 4.3.1 și 4.3.2 din documentul de însoțire a prezentului raport.
- În ceea ce privește implementarea **PoUS – faza 1**, următorul stat membru a indicat o dată planificată de instalare ulterioară termenului-limită din programul de lucru privind CVU: EL. Pentru **faza 2** FI a raportat întârzieri în implementarea sistemului. A se vedea secțiunea 4.4.2 din documentul de însoțire a prezentului raport.
- În ceea ce privește implementarea **CCI – faza 1**, următoarele state membre au indicat o dată planificată a operațiunilor ulterioară termenului-limită din programul de lucru privind CVU: DE, DK, FI, FR și EL. În ceea ce privește **CCI – faza 2**, EE și FI au indicat o dată planificată a operațiunilor ulterioară termenului-limită din programul de lucru. A se vedea secțiunea 4.5.2 din documentul de însoțire a prezentului raport.
- În ceea ce privește **NCTS – faza 5**, AT, LT și NL au indicat întârzieri în ceea ce privește instalarea sistemului. A se vedea secțiunea 4.6.2 din documentul de însoțire a prezentului raport.
- În ceea ce privește punerea în aplicare a **AES – componenta 1**, AT, FI și SE au indicat o dată planificată a operațiunilor ulterioară celei din programul de lucru privind CVU. A se vedea secțiunea 4.7.2 din documentul de însoțire a prezentului raport.

- În ceea ce privește implementarea **GUM – componenta 2**, următoarele state membre au indicat o dată planificată a operațiunilor ulterioară termenului-limită din programul de lucru privind CVU: FI și FR. A se vedea secțiunea 4.2.2 din documentul de însoțire a prezentului raport.

Comisia analizează și monitorizează foarte atent situația proiectelor sus-menționate și ia măsuri pentru a-și spori sprijinul (a se vedea secțiunea 4.4 de mai jos).

În concluzie, **cea mai mare parte a statelor membre nu au reușit să atenueze în mod adecvat riscurile prezentate în rapoartele anterioare, iar în cazul proiectelor naționale legate de intrare și de import cu data de punere în aplicare 31 decembrie 2022 chiar au apărut întârzieri.** Întârzierile înregistrate în cadrul acestor proiecte riscă să aibă un efect negativ asupra implementării componentelor naționale ale sistemelor transeuropene, având în vedere că diferitele termene de instalare continuă să fie compactate într-un interval de timp și mai scurt. Totodată, aceste întârzieri afectează atât capacitatea statelor membre, cât și pe cea a UE de a colecta date relevante și de a efectua o analiză critică a datelor, ducând la subminarea efortului nostru colectiv de a combate eficient fraudă. În cele din urmă, beneficiile pentru operatori, astfel cum sunt prevăzute în CVU, care decurg din digitalizarea completă a procedurilor vamale și din proiectele de facilitare a comerțului, cum ar fi CCI, se vor materializa doar într-o etapă ulterioară, spre sfârșitul perioadei de tranziție.

4.4 Acțiuni de atenuare

În ceea ce privește **proiectele naționale**, informațiile privind planificarea și progresele înregistrate, care au fost furnizate de statele membre, arată că, în cazul NS/NP/DT, al modernizării sistemelor naționale de import și al regimurilor speciale – componenta 2 (NSP IMP), situația s-a deteriorat în 2022 în comparație cu dispozițiile din 2021 privind planificarea.

Având în vedere situația, **Comisia a intensificat sprijinul acordat statelor membre prin intermediul mai multor acțiuni.** Comisia a asigurat o supraveghere mai atentă, colectând mai frecvent rapoarte privind progresele înregistrate de statele membre și organizând reuniuni bilaterale la nivel de directori cu fiecare stat membru pentru a discuta pe marginea progreselor înregistrate și a planificării. Implementarea sistemelor informatice din cadrul CVU a fost menținută ca subiect recurent pe ordinea de zi a majorității misiunilor efectuate de directorul general împreună cu omologii săi și pe ordinea de zi a reuniunilor plenare cu directorii generali din statele membre. Statele membre au fost încurajate să ia toate măsurile de atenuare necesare și să depună cereri de finanțare în cadrul Fondului de redresare și reziliență pentru a contribui la activitatea informatică din domeniul vamal, însă nu multe dintre ele au făcut uz de această posibilitate.

Comisia **a oferit orientări suplimentare statelor membre** referitoare la punerea în aplicare a proiectelor naționale, de exemplu prin publicarea unui dosar cu documentația privind reutilizarea specificațiilor CCI pentru sistemele naționale de import și prin instituirea unei funcții de asistență tehnică în cadrul DG TAXUD pentru a răspunde la întrebări legate de aspecte juridice, procedurale și tehnice¹⁰. De asemenea, Comisia a propus **un sprijin suplimentar pentru statele membre în cadrul fiecărei reuniuni bilaterale organizate.** Răspunsul statelor membre la astfel de propuneri a fost în mod sistematic că situația lor este specială, că sistemele în cauză sunt sisteme naționale care au caracteristici naționale specifice și că, prin urmare, nu este cu adevărat necesar un sprijin din partea Comisiei. Încercarea de a implica mai multe părți interesate în proiectele naționale existente ar putea chiar genera întârzieri suplimentare. Sprijinul pe care statele membre îl așteaptă din partea Comisiei vizează exclusiv domeniul revizuirii datelor-țintă relevante prevăzute de CVU, în urma cererilor oficiale de derogare. În pofida acestui feedback, Comisia va continua să analizeze, în perioada 2023-2025, posibilitatea de a oferi sprijin suplimentar statelor membre care doresc acest lucru, eventual punând la dispoziție consultanță prin intermediul experților consultanți în domenii precum guvernarea, gestionarea proiectelor, gestionarea schimbărilor din cadrul proceselor operaționale, achizițiile publice, comunicarea etc. Statele membre care ar putea fi interesate de astfel de consultanță sau sprijin sunt invitate să trimită cereri relevante Comisiei.

¹⁰ 21 februarie 2022, ref. Ares (2022) 1297882.

Statele membre au menționat că pun în aplicare următoarele tipuri de acțiuni de atenuare: utilizarea unei metodologii de dezvoltare flexibile, externalizarea mai multor activități de dezvoltare sau desfășurarea mai multor activități în paralel, mobilizarea de resurse suplimentare, divizarea proiectelor în mai multe etape și stabilirea unui domeniu de aplicare prioritar și, eventual, modificarea structurii organizaționale împreună cu furnizorii lor pentru a realiza un proces de dezvoltare mai eficient. Aceste acțiuni au fost menționate pentru proiecte naționale și transeuropene.

În ceea ce privește proiectele legate de **sistemele transeuropene**, Comisia și-a continuat și consolidat sprijinul acordat statelor membre prin instituirea unor mecanisme inovatoare de dezvoltare și instalare, prin perfecționarea abordării bazate pe guvernanta și prin furnizarea de programe transeuropene de coordonare și monitorizare. Acest aspect este descris mai detaliat în continuare.

Pentru a reduce riscul de întârzieri, Comisia utilizează o abordare flexibilă în ceea ce privește dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în cadrul CVU, în special în faza de dezvoltare de software a fiecărui proiect. Acest lucru permite crearea de prototipuri, soluții mai rapide și un volum de muncă mai echilibrat pentru Comisie și statele membre. Această metodă a fost inițiată în cadrul proiectelor AES, NCTS – faza 5 și ICS2 și a fost salutată de statele membre și de comercianți. În plus, Comisia a instituit un mecanism de colaborare consolidată între toate părțile interesate încă de la începutul proiectelor, pentru a îmbunătăți calitatea activităților pregătitoare și pentru a evita dificultățile în luarea deciziilor și cerințele suplimentare în etapele ulterioare ale proiectelor.

Tabloul de bord al planului strategic multianual pentru domeniul vamal (PSM-V) continuă să fie utilizat ca instrument de urmărire a progreselor, astfel încât Comisia să identifice eventualele întârzieri într-o fază incipientă. PSM-V 2019 și programul de lucru privind CVU pentru 2019 constituie scenariul de referință pentru obiectivele de etapă ale tabloului de bord. Tabloul de bord este prezentat trimestrial statelor membre (Grupul de coordonare privind vama electronică) și comunității comerciale (Grupul de contact pentru comerț), în scopuri de informare și direcționare.

Comisia nu numai că monitorizează progresele înregistrate în raport cu principalele obiective de etapă ale proiectului, după cum se indică în programul de lucru privind CVU și în PSM-V, ci stabilește și obiective intermediare de etapă specifice pentru fiecare proiect (de exemplu, termenele-limită până la care toate statele membre ar fi trebuit să finalizeze testarea conformității). O astfel de monitorizare atentă este necesară pentru a face instalarea sistemelor transeuropene descentralizate ușor de gestionat și pentru a se evita costurile suplimentare pentru sistemele de operare vechi și noi în cazul unei perioade extinse de instalare.

Pentru implementarea **programului ICS2**, după **instalarea cu succes a ICS2 – versiunea 1**, accentul s-a mutat pe asigurarea unei dezvoltări neproblematică a versiunilor 2 și 3. În prezent, statele membre își îndreaptă eforturile către implementarea la timp a versiunii 2.

Comisia a oferit următorul tip de sprijin administrațiilor naționale și operatorilor economici în derularea activităților lor de dezvoltare a ICS2 – versiunea 2:

- Crearea unui forum specific și organizarea de seminare online specifice, acordarea de sprijin prin intermediul întrebărilor frecvente și organizarea periodică de reuniuni plenare de coordonare transeuropeană ICS2, cu participarea reprezentanților tuturor statelor membre, a operatorilor economici individuali, a asociațiilor operatorilor economici și a organizațiilor internaționale.
- Monitorizarea atentă și continuă, planificarea planurilor naționale și a planurilor de proiecte comerciale pentru a asigura alinierea acestora la planificarea centrală a Comisiei în ceea ce privește obiectivele relevante de etapă privind realizarea sistemelor informatice. Campanii de comunicare, cu diferite activități puse în aplicare pe parcursul implementării programului ICS2, inclusiv crearea unui conținut specific programului ICS2 pe site-ul web al DG TAXUD, o campanie pe platformele de comunicare socială și comunicarea directă cu părțile interesate și cu diseminatorii de informație.
- Sesiuni de formare online și materiale pentru formare.
- Publicarea de fișe informative pregătite special pentru operatorii economici din țări terțe, prezentări în cadrul evenimentelor organizate de DG TAXUD sau de operatori comerciali,

punerea la dispoziție a documentației privind ICS2 – versiunea 2 în biblioteca publică de pe platforma CIRCABC.

Pentru sistemele transeuropene NCTS – faza 5 și AES, Comisia continuă „Programul de monitorizare trimestrială a administrațiilor naționale”, utilizând indicatori-cheie de performanță cu scopul de a evalua periodic progresele înregistrate și de a trage semnale de alarmă cu mult timp înainte acolo unde ar putea apărea probleme. În plus, pentru a sprijini statele membre în dezvoltarea și instalarea componentelor lor naționale pentru sistemele transeuropene, Comisia a instituit un „Program de coordonare a administrațiilor naționale”, care cuprinde următoarele activități:

- Asistență tehnică specifică.
- Au avut loc sute de reuniuni virtuale cu experții și cadrele de conducere de la nivel operațional, mediu și superior, pentru a reduce riscurile de întârzieri ale statelor membre. Sprijin individual pentru fiecare stat membru, în vederea asigurării unei experiențe de testare fără întreruperi, a accelerării pregătirii acestora și a reducerii riscurilor tehnice.
- Program de formare axat pe integrarea primului val de state membre care încep testele de conformitate în 2022.
- Informarea operatorilor cu privire la progresele înregistrate și la planurile statelor membre.
- Comisia a prezentat ECCG și CPG un raport privind progresele înregistrate în prezent de statele membre și de alte părți semnatare ale Convenției privind un regim de tranzit comun, precum și raportul actual care oferă o imagine de ansamblu a indicatorilor-cheie de performanță din cadrul planurilor naționale agregate. Comisia a publicat un raport trimestrial consolidat privind progresele înregistrate în ceea ce privește tranziția NCTS – faza 5, precum și a AES începând cu primul trimestru din 2021.

În ceea ce privește **CCI – faza 1**, în urma rezultatelor reuniunilor recurente organizate de Comisie, statele membre sunt încurajate să își selecteze în timp util furnizorul de servicii informatice și să planifice din timp resursele interne pentru a acorda suficient timp pentru dezvoltare, testare și instalare. Totodată, Comisia recomandă ca testele de conectivitate cu CCN2 să aibă loc în paralel cu dezvoltarea sau înainte de aceasta, iar testele de preconformitate să fie efectuate concomitent cu activitățile de dezvoltare.

Cele mai multe state membre își reînnoiesc toate sistemele informatice vechi, aliniindu-le la noile procese vechi, în conformitate cu cerințele CVU. Cu toate acestea, majoritatea statelor membre intenționează să se mențină în grafic până la 1 decembrie 2023 în legătură cu sistemele transeuropene. Statele membre au înregistrat progrese în ceea ce privește specificațiile și dezvoltarea acestora, unele prin intermediul testelor de conformitate, iar altele în materie de conectivitate a acestora cu serviciile centrale. Pentru CCI – faza 1, AES și NCTS – faza 5, majoritatea statelor membre intenționează intrarea în funcțiune abia în ultimele două trimestre ale anului 2023 (reorientare clară către sfârșitul perioadei de instalare). Din această perspectivă, **vor fi necesare eforturi extraordinare și un răspuns în timp util din partea statelor membre pentru a recupera întârzierile**. Statele membre sunt rugate să dea dovadă de transparență în ceea ce privește planurile lor naționale de proiect, acordând totodată prioritate acestor proiecte și elaborând un „plan B” în vederea asigurării continuității activității lor.

5. REZUMAT ȘI CONCLUZII

În urma unei evaluări atente a progreselor înregistrate în implementarea sistemelor informatice din cadrul CVU, utilizând diverse instrumente (sondaje, reuniuni bilaterale, apeluri virtuale, planificare la nivel național etc.), se poate observa că **statele membre se confruntă cu întârzieri și întâmpină dificultăți în asigurarea instalării sistemelor electronice din cadrul CVU în termenii specificate**. În 2022, accentul principal a fost pus pe proiectele naționale de notificare a sosirii, depozitare temporară, notificare a prezentării, modernizare a sistemelor naționale de import și regimuri speciale – componenta 2, în cazul cărora termenul legal din cadrul CVU este stabilit pentru sfârșitul anului de raportare.

Având în vedere riscurile identificate în raportul anterior, Comisia a luat măsuri pentru a monitoriza mai îndeaproape progresele înregistrate de proiectele naționale și pentru a oferi sprijin statelor membre în ceea ce privește procesele și sistemele naționale de import. Totuși, **cea mai mare parte a statelor**

membre nu au reușit să atenueze în mod adecvat riscurile prezentate în rapoartele anterioare, iar în cazul proiectelor naționale legate de intrare și de import cu data de punere în aplicare 31 decembrie 2022 chiar au apărut întârzieri. Având în vedere regresul înregistrat în procesul de implementare, multe state membre au raportat întârzieri în cazul acestor proiecte și au înaintat Comisiei o cerere oficială de derogare, în conformitate cu articolul 6 alineatul (4) din CVU, solicitând o prelungire a termenelor de instalare a sistemelor. Statele membre au raportat că cele mai importante motive ale acestor întârzieri au fost constrângerile legate de resurse, complexitatea proiectelor și integrarea acestora, numeroasele obligații care trebuie puse în aplicare prin intermediul sistemelor vamale, problemele contractuale și unii factori externi, cum ar fi impactul pandemiei de COVID-19, al Brexitului și al războiului din Ucraina asupra sectorului vamal. Comisia a evaluat cu atenție cererile de derogare și justificările furnizate de fiecare stat membru în funcție de circumstanțele specifice. Aceasta a dus la acceptarea câtorva (nu a tuturor) dintre cererile de derogare din partea statelor membre, astfel cum se reflectă în deciziile de punere în aplicare corespunzătoare ale Comisiei¹¹ pentru sistemele naționale legate de intrare și/sau import. Întârzierile în instalarea acestor sisteme naționale pun în pericol instalarea în timp util a celorlalte sisteme transeuropene, având în vedere că diferitele termene de instalare continuă să fie compactate într-un interval de timp și mai scurt și mai aproape de termenul final.

În plus, comparativ cu anul trecut, **sistemele transeuropene sunt, de asemenea, afectate**, noi state membre raportând întârzieri în ceea ce privește dezvoltarea ICS2 – versiunea 2, CCI – faza 1, AES și NCTS – faza 5. În acest context, perioadele de tranziție pe care statele membre le acordă comunităților lor de comercianți riscă să fie din ce în ce mai reduse, dacă nu chiar suprimate, prin impunerea unei tranziții de tip „Big Bang”. Aceasta are un impact asupra pregătirilor derulate de comunitatea comercială în vederea implementării noilor sisteme și a interfețelor acestora cu vămile, în timp ce beneficiile reale pentru comerț care decurg din această transformare digitală a CVU și din proiecte precum CCI se vor materializa doar într-o etapă ulterioară, spre sfârșitul întregii perioade de tranziție a CVU. O perioadă de tranziție mai lungă va avea, de asemenea, un impact negativ asupra acelor state membre care și-au încheiat pregătirile la timp și asupra comercianților care își desfășoară activitatea în mai multe state membre, având în vedere perioada prelungită de nearmonizare.

Statele membre vor trebui să își reevalueze strategiile, resursele și abordările în materie de guvernanta pentru a evita ca întârzierile să aibă repercusiuni suplimentare asupra altor proiecte.

Mai multe detalii privind planificarea și stadiul fiecărui proiect sunt furnizate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei publicat împreună cu prezentul raport. O prezentare succintă a planificării și a progreselor înregistrate, precum și a riscurilor marcate cu steguleț roșu, se regăsește în figura 4 de mai jos.

---

¹¹ Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/235 a Comisiei din 1 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului pentru utilizarea altor mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații pentru notificarea sosirii unei nave maritime sau a unei aeronave.

Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/234 a Comisiei din 1 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului pentru a utiliza alte mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații aferente notificării prezentării legate de mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Uniunii.

Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/236 a Comisiei din 1 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului pentru utilizarea altor mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații pentru declarația de depozitare temporară pentru mărfuri neunionale prezentate în vamă.

Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/237 a Comisiei din 1 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre pentru a utiliza alte mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații legate de declarația vamală pentru mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Uniunii stabilită la articolele 158, 162, 163, 166, 167, 170-174, 201, 240, 250, 254 și 256 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii.

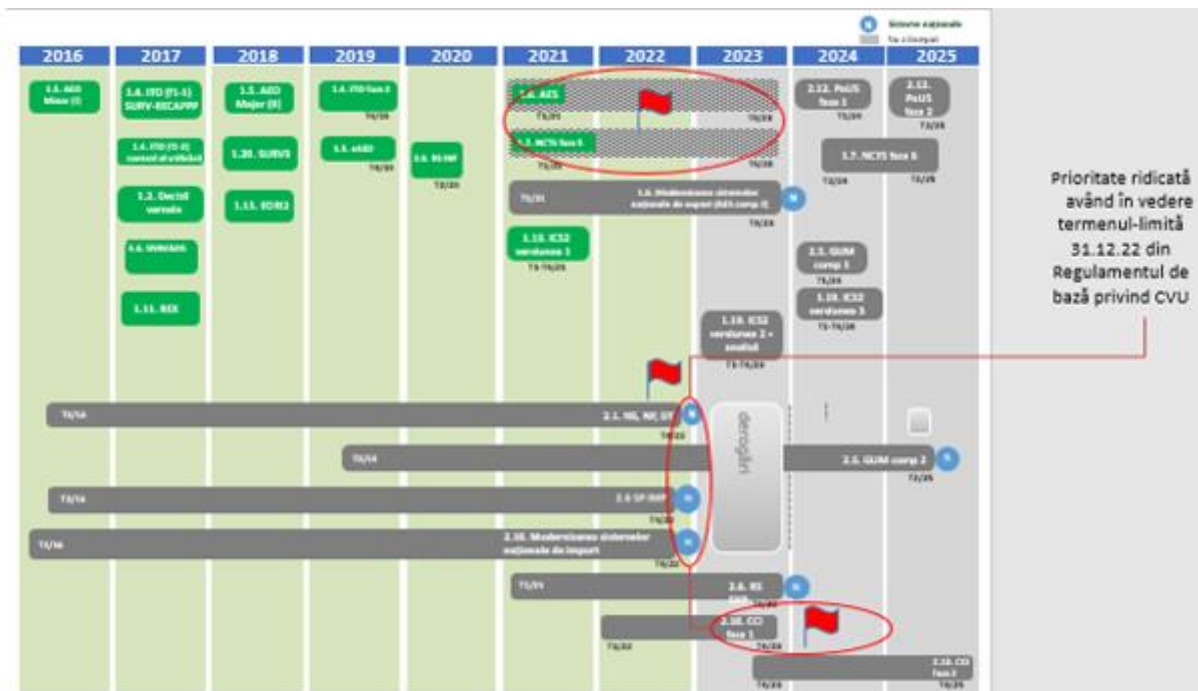

Figura 4 – Planificarea proiectelor din cadrul programului de lucru privind CVU

Statele membre și Comisia continuă să depună eforturi în vederea respectării termenelor legale, ambele părți informându-se reciproc și informând în mod regulat operatorii economici cu privire la progresele înregistrate. Ar trebui să se precizeze că, în pofida întârzierilor înregistrate, statele membre dau dovadă de o voință puternică și depun mari eforturi să întreprindă acțiuni suplimentare de atenuare pentru a face față provocărilor.

Comisia va continua să monitorizeze periodic situația, prin cerințele de raportare consolidate prevăzute de CVU, prin programele trimestriale de monitorizare și de coordonare a administrațiilor naționale pentru sistemele transeuropene și prin reuniuni plenare și bilaterale cu statele membre, pentru a direcționa implementarea sistemelor informatice din cadrul CVU către o finalizare cu succes până la sfârșitul anului 2025.

Comisia va reflecta, de asemenea, asupra altor acțiuni specifice menite să consolideze sprijinul pe care îl va acorda statelor membre în următorii ani, de exemplu prin oferirea de asistență tehnică.